

намѣрената отъ него естествена храна. Билъ е скитникъ и бездѣлникъ. Обаче, еволюцията го е довела до оседлостъ и общожитие, а това го е изнѣжило и донѣкжде обезсилило. Въ замѣна на това сж се развили неговитѣ умствени способности: слово, умъ, фантазия, чувства и воля. Тѣкмо тѣзи сили го правятъ способенъ да изучава природата и да се стреми да преодолява нейнитѣ стихии. Въковнитѣ му усилия и достигнатитѣ успѣхи го издигатъ постепенно отъ робъ въ господаръ на природата: днесъ той заповѣдва на земята да му дава толкова и такова производство, отъ каквото се нуждае. Не е риба, но може да плава вредомъ по водитѣ, и така се снабдява съ сръдства, че прекарва дълго време живъ по дъното на океанитѣ; не е птица, но лети по всички въздушни пространства (вж. *Библ.* д-ръ Селимински, кн. IX, стр. 9). Той улови грѣмотевицата, да му не пакости, обръща я въ свой помощникъ, принуждава водата да тече тамъ, гдето иска, за да му дава двигателна сила и т. н.

Да, съ умъ човѣкъ измѣри земята, моретата и небето, узна изгрѣва и залѣза на звѣздитѣ и тѣхното въртене; съ него той слѣзе въ недрата на земята и изследва нейнитѣ пластове; съ него разтваря веществото, узнава състава му и устройството му, както устройството и живота на другитѣ същества. Като вълшебникъ, той се пренася въ далечното минало, изучва дѣлата на прадѣдитѣ си, сжди ги, и, доволенъ отъ тѣхнитѣ придобивки, съчувствено имъ благодари.

Всичко това човѣкъ постига съ словото и душевнитѣ си и тѣлесни способности. Той си поставя идеали и се бори за сбждванията имъ. Той се стреми да опознае всички тайнствени сили на природата и напълно да обуздае проявитѣ имъ. А това го води постоянно къмъ по-пълно и по-широко съвършенство. Развитието му върви безъ край. Очевидно, той търси най-съвършенното — Бога! Макаръ да съзнава, че е ограниченъ, когато природата е *безкрайна*, той пакъ не спира . . . Той вижда често, че водата отнася дома му, че страшнитѣ стихии унищожаватъ добивкитѣ на труда му, а може и живота му, но пакъ не се отчайва: земетръсътъ